

Publiken i fokus SOU 2025:24

Statskontoret kommenterar i detta remissvar de förslag som har betydelse utifrån ett förvaltnings- och styrningsperspektiv. Statskontoret lämnar inga synpunkter på utredningens övriga förslag.

Tydligare nationella filmpolitiska mål (11.1)

Statskontoret avstyrker utredningens förslag om att nya nationella filmpolitiska mål införs. Statskontoret förordar precis som utredningen tydliga och effektiva mål. Men Statskontoret delar inte utredningens bedömning att de mål som utredningen föreslår bidrar till mer tydlighet och effektivitet. Snarare bedömer vi att styrningen riskerar att bli mer otydlig om målen renodlas eftersom Filminstitutet i så fall behöver förhålla sig till de kulturpolitiska målen i större utsträckning. Som målen nu är formulerade behöver Filminstitutet inte i lika hög utsträckning beakta de kulturpolitiska målen, som också berör Filminstitutets verksamhet, eftersom dessa mål redan är integrerade i de filmpolitiska målen.

Statskontoret delar heller inte utredningens uppfattning att det är problematiskt att målen har blivit styrande för Filminstitutets verksamhet, till exempel genom att de kopplats till resultaten i Filminstitutets resultatredovisning. Statskontoret ser snarare att det är positivt att målen används på detta sätt och vi har i tidigare utredningar påpekat att Filminstitutet bör redovisa sitt resultat på det sättet.¹

Om regeringen däremot vill ha en annan filmpolitisk inriktning bör de filmpolitiska målen ändras så att de speglar regeringens ambition. Men ändringen behöver då grunda sig i en politisk ambition snarare än i de argument som utredningen framför. Statskontoret vill även göra regeringen uppmärksam på att de mål som utredningen föreslår är mer övergripande än de nuvarande målen vilket innebär

¹ Statskontoret, *Scener ur ett Filminstitut*. Statskontoret (2019:9). *Från filmavtal till statlig filmpolitik. En analys av verksamheten vid Svenska Filminstitutet*.

mindre styrning av Filminstitutets verksamhet och ett större handlingsutrymme för Filminstitutet att bestämma inriktningen för sin verksamhet.

Filminstitutet ges ett bredare utrednings- och analysuppdrag (11.2)

Statskontoret tillstyrker utredningens förslag om att Filminstitutet ges ett bredare utrednings- och analysuppdrag än i dag och huvudansvaret för filmstatistiken. Vi delar utredningens bedömning att det är mer effektivt att Filminstitutet får huvudansvaret för filmstatistiken. Filminstitutet använder statistiken som underlag i sin stödgivande verksamhet och i sin uppföljning och kan därför samla in och bearbeta statistiken utifrån sina behov. Dessutom behöver Myndigheten för kulturanalys inte längre samla in statistiken åt Filminstitutet eftersom Filminstitutet återigen har tillgång till biografstatistiken.

Statskontoret ser även positivt på att analys- och utredningsuppdraget breddas så att det utgår från hela den relevanta marknaden, där både film och dramaserier ingår. Statskontoret har i en tidigare rapport lyft att Filminstitutet bör utveckla en bredare filmstatistik som kan utformas mer specifikt utifrån nya konsumtionsmönster och att statistiken därför inte behöver begränsas till att enbart inkludera biografer.²

En ny filmfond med finansiering från visningsledet (11.3)

Statskontoret avstyrker utredningens förslag om att en filmfond inrättas på Filminstitutet med finansiering från visningsledet. Förslaget innebär en viss återgång till den finansieringsmodell som rådde under filmavtalet. Men utredningen har i förslaget inte beaktat de problem som fanns med den gamla finansieringsmodellen och hur en återgång till denna modell skulle påverka Filminstitutets verksamhet.

Enligt Statskontoret skulle förslaget innebära sämre förutsättningar för Filminstitutet att bedriva sin verksamhet. Statskontoret har tidigare analyserat hur Filminstitutets verksamhet påverkades av övergången från filmavtal till helstatlig filmpolitik.³ Vi konstaterade att en helstatlig styrning och finansiering förbättrade förutsättningarna för intern samverkan och gav Filminstitutet ett större handlingsutrymme att organisera sin stödverksamhet mer effektivt. Helstatlig finansiering bidrog även till mer stabila och förutsägbara ekonomiska förutsättningar när finansieringen inte längre baserades på intäkter från biobiljettförsäljningen, som kan variera från år till år.

² Statskontoret (2019:9). *Från filmavtal till statlig filmpolitik. En analys av verksamheten vid Svenska Filminstitutet.*

³ Ibid.

Ett nationellt filmarvscentrum (11.8)

Statskontoret avstyrker utredningens förslag om att Filminstitutet ges i uppdrag att i samverkan med Kungliga biblioteket och aktörer som SVT lämna ett kostnadsberknat förslag till ett nationellt filmarvscentrum med ändamålsenliga lokaler, teknik och kompetens för bevarande och digitalisering av analog film från berörda samlingar. Statskontoret anser att utredningen inte har övervägt alternativa lösningar som att exempelvis ge en central statlig aktör ett samordnande uppdrag för bevarandet av filmarvet. Enligt Statskontoret skulle en sådan lösning vara mer kostnadseffektiv, givet att kostnaderna för att flytta de olika samlingarna är höga samtidigt som nyttan av ett nationellt filmcentrum är oklar. Exempelvis framgår det inte av utredningen hur ett nationellt filmcentrum skulle förbättra tillgången till kompetens och teknik, vilket utredningen lyfter som den främsta utmaningen för filmarvets bevarande. Det saknas även ett resonemang om vilka risker som följer med att samla filmarvet på ett ställe. Om regeringen går vidare med förslaget behöver det ingå i uppdraget att beräkna nyttan i förhållande till kostnaderna samt göra en riskanalys.

Generaldirektör Annelie Roswall Ljunggren har beslutat i detta ärende. Utredningschef Gabriel Brandström och utredare Sanna Kyhlbäck, föredragande, var närvarande vid den slutliga handläggningen.

Förnamn Efternamn

Förnamn Efternamn